

Trekroute wadvogels in beeld

HALBE HETTEMA

LEEWARDEN De Waddenzee is een vermaarde pleisterplaats voor vogels. Hoe het de populaties elders op de trekroute vergaat, is echter grotendeels in nevelen gehuld.

Neem de kanoetstrandloper of de drieteenstrandloper. Vogelsoorten die massaal de Waddenzee aandoen, onderweg van hun arctische broedgebieden naar hun winterverblijf in Afrika. Bekend is wat ze bij ons nodig hebben en hoe we daar voor kunnen zorgen. Maar als het elders op de trekroute misgaat, is het dweilen met de kraan open.

Daarom, zegt programmaleider Manon Tentij van Vogelbescherming Nederland, is het van groot belang dat de gaten in de kennis worden gevuld. „Dan kom je te weten waar je aan de knoppen moet draaien.”

Dat de Afrikaanse bevolking meedoet, lijkt niet vanzelfsprekend

Daar is internationale samenwerking voor nodig, die beschreven wordt in een visiedocument. Deze Vision Wadden Sea Flyway Initiative wordt vandaag gepresenteerd en ondertekend op de internationale Waddenconferentie in het Deense Tønder.

De UNESCO, hoeder van het Werelderfgoed, heeft om de samenwerking gevraagd. Het Nederlandse Programma naar een Rijke Waddenzee neemt het voortouw in het systematisch meten van de gezondheid van de trekvogelpopulaties.

Wat in ons land heel vanzelfspre-

Wadvogeltelling langs de hele trekroute, met Harry Horn op Terschelling. FOTO JAN HEUFF

kend is, met een grote verzameling aan wadvogeltellers, is in Afrika een schaars goed. „Vogels tellen staat daar nog in de kinderschoenen”, stelt Tentij vast. Waar het in eerste instantie om draait, is het opzetten van een raamwerk van belangrijke gebieden waar systematisch de vogels worden geteld. Dat gebeurt in samenwerking met Duitsland.

Er loopt al een project, met de internationale vogelbeschermingsorganisatie Bird Life International, om mensen te trainen. Om lokale clubs te vormen die in hun eigen leefomgeving de vogelstand registreren.

Eens in de zes jaar moet er een simultaantelling komen. Langs de hele trekroute worden dan in januari alle vogels geteld. Tentij: „Dan krijg je een heel helder beeld, want in Afrika zitten op dat moment de totale populaties van vogels die verspreid over het jaar onze Waddenzee en andere gebieden langs de trekroute aandoen.”

Dat de Afrikaanse bevolking aan zo'n project meedoet, lijkt niet vanzelfsprekend. Veel mensen zijn arm en hebben andere dingen aan hun hoofd. Tentij erkent dat en wijst erop dat natuurbescherming in Afrika ge-

koppeld is aan het verbeteren van de leefomstandigheden van de mensen.

Zo zijn er initiatieven zijn voor het herbeplanten en duurzamer gebruik van mangroves. „Daarmee waarborgen we rustplekken voor vogels, een kraamkamer voor vissen en dus een duurzame visserij en een buffer tegen overstromingen door zeespiegelstijging.”

Het op grote schaal monitoren van de vogels moet een beeld geven van de knelpunten op de trekroute. Dan gaat het onder andere over jacht, visserij, delfstoffenwinning en

industrialisatie. 'Early warning' speelt een belangrijke rol. Tentij: „Als je op tijd ziet wat er misgaat, kun je ingrijpen”, stelt Tentij.

Ze waarschuwt zelf voor een ander gevaar: de focus op de trekroute mag er niet toe leiden dat de aandacht voor de bescherming van onze Waddenzee verslapt. „We moeten naar onszelf blijven kijken. De belangrijkste knelpunten voor trekvogels liggen nog altijd in onze Waddenzee.”

> http://www.vogelbescherming.nl/vogels_beschermen/internationaal/kust_west_afrika